

Nettooverskud/-underskud eller "fair return"-tilgangen

Et stærkt politiseret begreb med betydelige mangler

Medlemsstaternes nettooverskud eller -underskud over for EU ses af dettes driftsbudgetsaldoer (operating budgetary balances, OBB'er), som beregnes og offentliggøres årligt af Europa-Kommissionen i et forsøg på at dokumentere forskellene mellem en medlemsstats finansielle bidrag til EU-budgettet og den andel af udgifterne på EU-budgettet, som den medlemsstat modtager. OBB'er er blevet et stærkt politiseret begreb med betydelige mangler.

Beregning af driftsbudgetsaldoer (OBB) er en **ren regnskabsteknisk øvelse**. Dette fremgår mest overbevisende af den **nulsum-forudsætning**, der er iboende i driftsbudgetsaldokonceptet, ifølge hvilket en positiv OBB i én medlemsstat nødvendigvis skal udlignes af en negativ OBB af samme størrelse i en anden medlemsstat. Det siger sig selv, at et sådant perspektiv står i skarp kontrast til idéen om et EU-budget, der ikke primært er tænkt som et system med finanspolitisk omfordeling, men derimod som et middel til at skabe europæisk merværdi.

Ud over kritikken af fortolkningen af driftsbudgetsaldoen har tilgangen også alvorlige iboende begrænsninger:

- **Flere udgiftsposter** (f.eks. udviklingsstøtte til tredjelande) er ikke medtaget, til trods for at de har indflydelse på, i hvilket omfang medlemsstaterne nyder godt af EU-medlemskabet.
- Medlemsstaternes driftsbudgetsaldoer **varierer betydeligt over tid** og giver et andet billede, alt efter om de ses i **relative eller absolutte tal**. Dette gør driftsbudgetsaldoer til et attraktivt redskab for populistiske udtalelser.
- Eftersom nogle af EU's budgetposter (f.eks. administrative udgifter) ikke kan henføres objektivt til de enkelte lande, er der behov for regler for, at de (ikke) medtages i beregninger af driftsbudgetsaldoer. Denne vilkårlighed understreger, at der ikke findes én sand metode til beregning af OBB'er.
- Beregning af driftsbudgetsaldoer separat for hvert EU-politikinstrument viser, hvordan nationale (netto-)betalingsprofiler varierer på tværs af de nævnte instrumenter. Som sådan har medlemsstaterne ikke lige stor gavn af de fordele, der følger af EU-medlemskabet. Driftsbudgetsaldoerne afhænger af, hvilke af disse instrumenter der tages i betragtning.

Det er derfor **af afgørende betydning** kun at tage driftsbudgetsaldoerne for, hvad de reelt er – nemlig rene **regnskabsindikatorer**, og ikke en målestok for omkostninger og fordele ved EU-budgettet (og da slet ikke ved EU-medlemskabet).

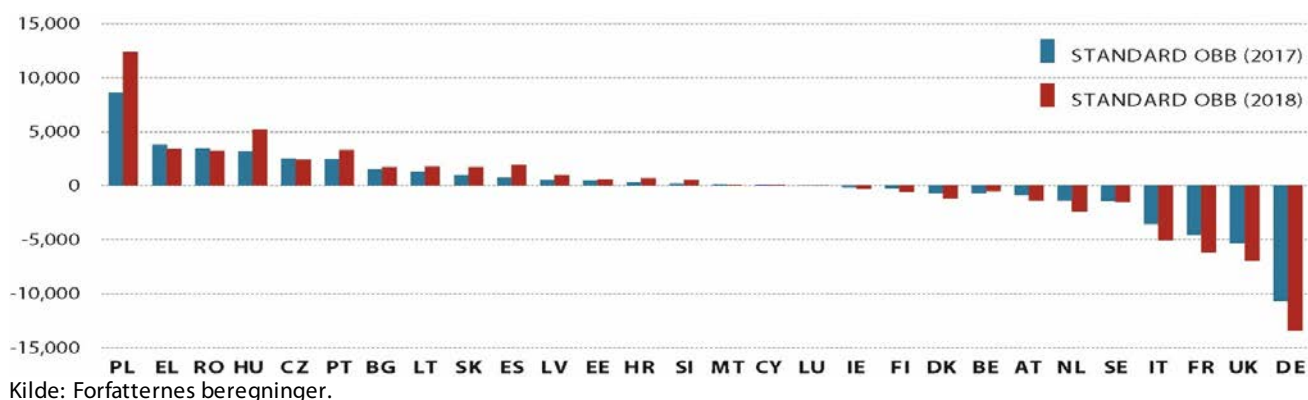
Driftsbudgetsaldoerne viser pr. definition, at den europæiske merværdi af EU's udgifter er lig nul, da alle medlemsstaternes driftsbudgetsaldoer tilsammen altid skal være nul. Derfor **bør driftsbudgetsaldoer under ingen omstændigheder fungere som et kompas, der fører EU-budgettet i retning af en højere værdi for alle europæiske borgere**.

Driftsbudgetsaldoen er forskellig afhængig af forudsætningerne: Eksempler

Variation over tid

Figur 1 viser hver enkelt medlemsstats driftsbudgetsaldo (OBB) i 2017 og 2018, rangordnet efter landenes absolutte OBB i 2017 fra den højeste til den laveste saldo. Det vigtigste er, at **figuren viser, hvor variable driftsbudgetsaldoerne er over tid**, selv inden for to år. Denne variation fører blandt andet til **forskellig rangordning af medlemsstaterne**, f.eks. for nettomodtagernes vedkommende: Ungarn var den fjerdestørste nettomodtager af EU-midler i 2017, men havde kun et år senere det næsthøjeste OBB-tal af samtlige medlemsstater. Sådanne årlige ændringer kan skyldes EU-finansierede projekter, der gennemføres i et år og ikke i et andet, og de viser, hvor vanskeligt det er at give et skøn over fremtidige OBB-tal.

Figur 1. Driftsbudgetsaldoer (mio.€, 2017 og 2018)

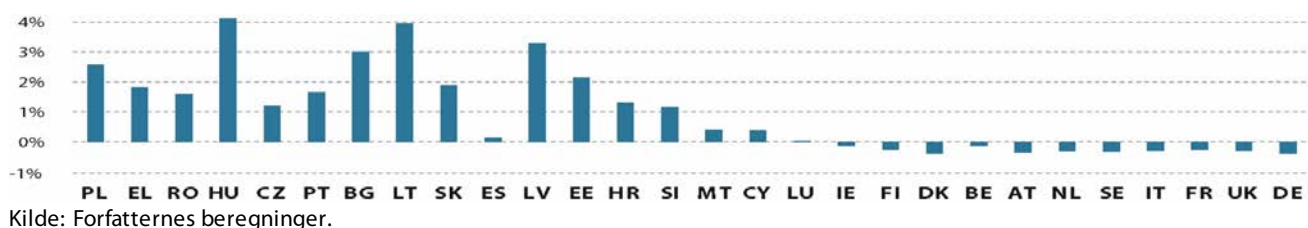

Oversættelse af centrale ord og begreber: Standard OBB = Standard driftsbudgetsaldo.

Absolut kontra relativt perspektiv

I figur 2 er medlemsstaterne rangordnet efter deres absolutte OBB-tal i 2017 lige som ovenfor, men figuren viser OBB'er i forhold til BNI. **Ikke alene er rangordenen ændret sammenlignet med figur 1, når man ser på relative OBB'er, men OBB'ernes størrelse påvirkes også:** mens de EU-midler, som nettomodtagerlande modtager netto, udgør en betydelig del af deres BNI, er disse tal meget mindre for nettobidraglandene i OBB-sammenhæng. Derfor har det anlagte perspektiv stor indvirkning på det samlede billede. For eksempel modtager Spanien set fra et beregningsmæssigt synspunkt flere EU-midler end Letland i absolutte tal, men det rangerer højere, når man betragter nettobidragenes relative størrelse.

Figur 2. Driftsbudgetsaldoer (%BNI, 2018)

Kilde: Uddrag fra briefinggen "Nettooverskud/-underskud: Varianter, eksempler og historien", februar 2020.

Ansvarsfraskrivelse og ophavsret. De synspunkter, der gives udtryk for i dette dokument, er udelukkende forfatterens ansvar og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Parlamentets officielle holdning. Eftertryk og oversættelse til ikkekommercielle formål er tilladt, forudsat at kilden angives og Europa-Parlamentet underrettes på forhånd og tilsendes et eksemplar. © Den Europæiske Union, 2020.

Ansvarlig administrator: Alexandre MATHIS

Kontakt: Poldep-Budg@ep.europa.eu

Dette dokument er tilgængeligt på internettet på: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses